

Jongleren met problemen

Titel Vertrouwen in de school. Over de uitval van 'overbelaste' jongeren
Redactie Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid (WRR)
Uitgever Amsterdam University Press
ISBN 978 90 8964 105 2
Prijs € 45,-, of gratis via www.wrr.nl

door Jan Steyaert, lector Fontys Hogescholen

In de strijd tegen de opwarming van de aarde bestaat er geen discussie over het ecologisch principe dat vervuiling zo dicht mogelijk bij de bron moet worden aangepakt. Maar waarom passen we dan dat principe zo weinig toe als het gaat om de sociale kwaliteit? De samenleving maakt gigantische bedragen vrij voor reïntegratieprojecten, maar kijkt minder naar de jaarlijks ongeveer 50.000 vroegtijdige schoolverlaters. Terwijl toch helder is dat schooluitval een hoge risicofactor is voor maatschappelijke uitval, en mensen kwetsbaar maakt op de arbeidsmarkt.

De Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid kwam recent met een boeiend rapport over de schooluitval. Boeiend omdat het vlot leest en de problemen en oplossingen helder schetst, maar vooral ook omdat de auteurs, onder leiding van WRR-lid Pieter Winsemius, hun oor te luisteren legden bij diegene die dagelijks concreet met het thema bezig zijn. Pas nadien ging het richting boekenkast, om de wetenschap naast de praktijkervaringen te leggen.

In navolging van Ton Eimers wordt onderscheid gemaakt tussen drie groepen schoolverlaters. Er is een kleine groep 'niet-kunners', die de intellectuele bagage gewoon niet hebben om een schoolcarrière met succes te voltooien. Daarnaast is er de groep 'opstappers', die een berekend risico nemen en vervoegd in de arbeidsmarkt stappen,

eerder dan een diploma te halen. Het lijkt aannemelijk dat met de huidige economische crisis deze groep wel zal verkleinen, de vooruitzichten op de arbeidsmarkt zijn niet al te best. En ten slotte is er de problematische groep van 'overbelasten'. Die worden omschreven als jongleurs, ze houden verschillende problemen tegelijk in de lucht. Er hoeft er maar eentje bij te komen en ze laten alles vallen. Die groep is vooral in hoge mate te vinden in de vier grootste steden, en is lang niet gelijk te stellen met de groep allochtone leerlingen.

Winsemius en zijn collega's houden een warm pleidooi om vanuit het onderwijs bijzondere aandacht te geven aan deze jongeren. Scholen moeten niet alleen aan kennisoverdracht doen, maar waar nodig ook sociaal-emotionele steun geven. Belangrijke elementen daarin zijn structuur bieden (acht uur beginnen is acht uur beginnen!), verbondenheid en het tegengaan van concentratie. Leraren krijgen een belangrijke rol toebedeeld, terwijl de overheid vooral moet faciliteren en drempels moet sletten. We hebben meer enthousiaste leraren nodig, met directeuren als 'rugdekkers'. Beide zijn er echter nauwelijks. Het rapport bevat de suggestie dat lerarenopleidingen speciaal dit soort leraren gaan opleiden. Een stevige portie waardering, ook financieel, mag er mijns inziens ook wel bijhoren. Anders gaat aandacht voor overbelaste leerlingen leiden tot overbelaste leraren. ■ cs